У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 174. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 21-го ВЕРЕСНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 21, 1971 No. 174. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Понеділок, 20 вересня 1971

В АМЕРИЦІ

МЕДИЧНІ ЕКСПЕРТИ ЗВЕРТАЮТЬ УВАГУ населенню ЗСА, що коли й надалі люди будуть уникати різних щеплень, то в країні знову можуть поширитись різні епідемічного типу пошесті. Идеться особливо про паралічного типу хворобу поліо, дифтерію, віспу та інші захворювання. Віруси чи бацили також і багатьох інших хворіб завжди є в повітрі, і тому щеплення проти них не можна занедбувати.

ПЕРЕВЕДЕНІ ІНСТИТУТОМ ГЕЛЛУПА ОПИТУВАННЯ виявили, що виборці - демократи віддають тепер перевагу кандидатурі Едварда Кеннеді, сенатора з Массачузетсу, над кандидатурою Едмунда Москі з Мейну. Влітку кандидат на президентські вибори в 1972 році Е. Москі дістав під час опитувань 22 відсотки голосів і має таку ж кількість тепер, але сенатор Е. Кеннеді тепер одержав 26% голосів демократичних виборців.

КАНАДІЙСЬКІ ГАЗЕТИ ЗАПРОПОНУВАЛИ, щоб федеральний уряд реґулював, як і скільки реклямувати цигарки і тютюнові вироби в пресі, але не забороняв їх реклямувати. Видавці газет побоюються, що Оттава взагалі заборонить реклямувати цигарки, і тоді газети й журнали втратять чималу частину прибутку.

ПРЕЗИДЕНТ РИЧАРД НІКСОН З ДРУЖИНОЮ ЗАПРОСИЛИ на обід до Білого Дому трьох астронавтів залоги „Аполло-15", які минулого місяця побували на Місяці. Астронавти Д. Скотт, Д. Ервін й А. Ворден були приємно вражені різноманітними зацікавленнями і знаннями Президента.

У НЮ ЙОРКУ ВЛАСНИКИ АВТОБУСІВ, якими перевозять понад 100 000 дітей щодня до шкіл і додому, заявили, що вони підуть на страйк ще на початку цього тижня. Причина страйку — замала оплата праці. Освітня Рада Ню Йорку готова підвищити платню на 40%, але не може тепер цього зробити через „замороження" заробітної платні в цілій країні, а власники шкільних автобусів не хочуть довше чекати.

У СТЕЙТІ КОННЕКТИКАТ ВПЕРШЕ СТВОРЕНО Агенцію для охорони оточення. Першим комісаром призначено відомого банкіра Д. Лафкіна, який припинив усі свої торговельні операції, передавши їх заступникам, а сам взявся до праці, з платнею в 31 тисячу долярів на рік. Він вважає, що боротьба проти занечищення природи є одним із найбільш важливих завдань, що стоять тепер перед людьми.

НА СУДІ У ФОРТІ МЕКПІРСОН СУДДІ зредукували кілька обвинувачень проти капітана Ернеста Медіни, у зв'язку з убивством цивільних у селищі Мілай у Південному В'єтнамі. Виявилось, що підсудний не вбив хлопчика і, крім того, суд визнав, що не можна обвинувачувати капітана Е. Медіну у злонавмисному вбивстві 100 цивільних осіб.

У СВІТІ

У МОСКВІ ПРОГОЛОШЕНО спільний комунікат першого секретаря компартії СССР Леоніда Брежнєва і канцлера Західньої Німеччини Віллі Брандта на закінчення їх дводенних нарад в м. Ореанда на Криму. Вони одностайно поручають скликання паневропейської конференції безпеки з участю також ЗСА і Канади для обмеження збройних сил в Середущій Европі.

МОСКОВСЬКА ТАЙНА ПОЛІЦІЯ—КҐБ—ВИКЛИКАЛА до себе і по по дві години переслухувала кореспондентів „Ассосієйтед Пресс" Джеймса Пайперта і голову англійського Бюра Ройтера в Москві Ендрю Воллера. Обох допитували про їх зв'язки з совєтським ученим Владіміром Буковским, опозиціоністом супроти режиму, якого большевики запроторили до дому божевільних. Це вперше колишня Че-Ка переслухувала закордонних журналістів у зв'язку з їх працею і знайомствами.

У ЛЕНІНҐРАДІ БУДЕ ВІДКРИТИЙ американський генеральний консулят. Обрали вже для нього будинок на вул. Пйотра Лаврова. Перебудова і пристосування того будинку до його нових завдань потриває кругло один рік. Совєти відкриють генеральний консулят в Сан Франсіско.

ТЕПЕРІШНІЙ РЕЖИМ У ЧЕХО - СЛОВАЧЧИНІ МАЄ підтримку збоку лише 10-ти відсотків населення — твердить колишній голова чесько - словацького парляменту й співробітник Александра Дубчека Й. Смрковскі. Інтерв'ю з ним появилося в італійській комуністичній газеті „Джорні вія Нуоне" в Міляно. Смрковскі називає теперішніх правителів в ЧССР „клікою цинічних партійних бюрократів". Він виявляє, що всі інтелектуали, професіоналісти й спеціялісти в різних ділянках науки втратили свої становища і працюють на підрядних фізичних роботах — за свою опозиційність проти совєтської інвазії.

ЗСА ЗАКІНЧАТЬ У В'ЄТНАМІ свою активну участь у війні при кінці травня 1972-го року — твердить повідомлення „Юнайтед Пресс Інтернешенел". Тоді залишиться у Південному В'єтнамі ще тільки 40.000-50.000 військовиків в ролі інструкторів, дорадників та летунів. Тепер є у Південному В'єтнамі 216.000 війська, на 1 грудня буде 184.000. У квітні 1966 р. було 543.000.

ОБ'ЄДНАНІ НАЦІЇ ПОВИННІ прийняти у свої члени не тільки Комуністичний Китай, але також обидві частини вільної і комуністичної, поділеної Кореї, В'єтнаму і Німеччини — поручає група видатних американських діячів, між ними колишній заступник державного секретаря Ніколяс де Б. Каценбах, колишній представник ЗСА в головній кватирі НАТО Герман Клівленд і кол. амбасадор ЗСА в Об'єднаних Націях Чарлз Йост.

„МОРНІНҐ ПОСТ" В КАРАЧІ, ПАКІСТАНІ, ПРИНІС вістку, що скінчився засекречений процес перед військовим трибуналом лідера східньо - пакістанських бенґальців Шейха Муїбура Рахмана. Присуд, що його не виявлено, пішов на затвердження чи відкинення до президента Пакістану Мохаммада Яхії Хана.

В ЕСПАНІЇ СТАЛАСЯ автомобільна катастрофа, в якій французький туристичний автобус зударився з вантажним автом, що віз цегли. Згинули 17 канадійки, а решта 11 були ранені. Автобус віз 28 туристок - канадійок на 3-тижневу прогулянку по Еспанії.

Президент Ніксон призначить нового члена Найвищого Суду

Вашинґтон. — Член Найвищого Суду Юґо Л. Блек, осягнувши 85 років життя і захворівши - зголосив свою димісію, яку президент Р. Ніксон „з жалем" прийняв до відома. Таким чином президент Ніксон дістав можливість призначити ще одного „свого" найвищого суддю. За його урядування дістали призначення голова Найвищого Суду Воррен І. Бирґер і Гаррі Блекмун, які разом із членами Найвищого Суду Джаном Гарланом, Поттером Стюартом і Байроном Вайтом становили вже більшість проти ліберальної групи членів Найвищого Суду Вілліяма Даґлеса, Вілліяма Бреннана і Тирґота Маршалла. Юґо Блек займав змінливе становище. Двох кандидатів президента Ніксона — Клемента Гейнсворта і Гаролда Карсвелла — Сенат відкинув був і тоді президент Ніксон гнівно заявив, що при теперішньому складі Сенату не можна дістати затвердження ніякого кандидата до Найвищого Суду, що походить з південних стейтів. За газетними вістками — кандидатами на нового члена Найвищого Суду є республіканський конгресмен Річард Г. Пофф, Чарльс Райн з Норт Каролайни, Луїс Повелл з Вірджинії і віце-президент Спіро Еґню. Сподіваються зголошення президентом Ніксоном нового кандидата в найближчому часі.

Підвишки заробітних платень будуть зумовлені після періоду замороження досягненнями у продукції

Вашинґтон. — Секретар комерції ЗСА Моріс Г. Станс заявив представникам підприємств під час відбутої із ними конференції в Білому Домі, що в майбутньому, після закінчення періоду замороження, підвишки заробітних платень повинні бути устійнювані на основі досягнень у продукції підприємств. Водночас із цим Станс подав до відома, що през. Ніксон схиляється радше до того, щоб дальшу контролю після закінчення періоду замороження проводив уряд, а не пропонована організованим робітництвом рада, складена з представників робітничих спілок, індустрії і сільського господарства. Уряд не задумує впроваджувати контролі дивіденд і прибутків великих корпорацій і підприємств, бо не вірить у її потребу й успішність, проте не виключає того, що світ індустрії й бізнесу мусітиме піти в цьому відношенні на вимоги світу праці, який домагається контролі над дивідендами і прибутками. Президент і його уряд сподівається, що бизнесмени погодяться добровільно на їх обмеження.

У Клівленді відбудеться педагогічна конференція

Клівленд (І.В.). — В днях 25 і 26 вересня 1971 в Клівленді-Парма, в залі Ощадностево-Позичкової Касц, відбудеться Педагогічна Конференція, яку влаштовують для західньої округи шкіл українознавства і товариств „Учительська Громада" — Шкільна Рада УККА і Об'єднання Українських Педагогів Америки, з такою програмою: (1) Програми виховання — реф. проф. д-р Е. Жарський; (2) Програми навчання — реф. пп. Я. Берестянський, Т. Назаренко, І. Білоус, Л. Боднарук і П. Гайда; (3) Англомовні кляси — допов. Л. Маркевич, М. Голубець і М. Бараник; (4) Співпраця школи з батьками в цілі здобуття більше учнів для нашиих шкіл — допов. пп. Ю. Назаревич і О. Дуб. Початок о год. 12-ій вполудне. Кожний може взяти участь в конференції.

До Ню Йорку з'їздяться міністри 127-ох держав на сесію Об'єднаних Націй

Ню Йорк. — На нову сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, яка відкривається у вівторок 21 вересня ц. р., приїхали вже багато міністрів від членських держав тієї найвищої міжнародної організації. Одним із перших прибув совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико, який у своїй короткій промові до журналістів на летовищі не сказав ані слова про справу прийняття до Об'єднаних Націй Комуністичного Китаю, а говорив тільки про потребу „скріплення міжнародної безпеки". Прилетів також міністер закордонних справ Вільного Китаю Чов Шу-кай, який негайно відбув конференцію з державним секретарем Вілліямом Роджерсом. Американський амбасадор в ОН Джордж Буш заявив, що він „вкладає все своє серце" в заходи, щоб поруч із прийняттям Комуністичного Китаю до ОН зберегти там також членство Вільного Китаю. Генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант склав своє звідомлення, в якому підкреслив знову величезне значення Об'єднаних Націй для справи світового миру і безпеки. Він поручав обрати „активіста" на нового генерального секретаря і ще раз потвердив, що невідклично відходить з свого становища під кінець цього року. Приявність на Генеральній Асамблеї однаково міністра закордонних справ Ізраїлю Абби Ебана, як єгипетського міністра закордонних справ, що став два дні тому також прем'єром, д-ра Махмуда Фавзі дасть поштовх до нової серії розмов про замирення на Близькому Сході.

Збільшилися можливості відновлення ізраїльсько-арабської війни

Єрусалим. — В останніх днях значно загострилась атмосфера на Близькому Сході, збільшивши можливості, що закінчиться 13-місячне перемир'я та почнеться новий період обосторонньої стрілянини почерез Суезький канал, з посиленням загрози вибуху нової війни з непередбаченими дальшими наслідками. Ізраїльці збили над окупованим ними Синайським півостровом єгипетський літак совєтського типу „Сухой 7". В минулу п'ятницю єгипетські араби збили знову-таки над Синайським півостровом, в глибині ізраїльських становищ, військовий транспортний літак американського типу „Стратокрузер". Тому, що той ізраїльський літак збито ракетою совєтського типу „САМ", що її вистрілено з єгипетської території, ізраїльський військовий міністер Моше Даян наталврував ту подію, як „яскравий акт аґресії та зламання договору про воєнне перемир'я". В Ізраїлі відбулося надзвичайне засідання ради міністрів. Знову ж єгипетський президент Анвар Садат виголосив нову промову з затавруванням Америки, яка, мовляв' завела надії Єгипту, як мировий посередник. Безпосередньо після тієї промови, виголошеної через радіо-телевізію, Анвар Садат запросив до себе совєтського амбасадора Владіміра Віноградова, щоб нарадитись з ним „в надзвичайній ситуації", як це передбачає єгипетсько - совєтський пакт приязни з 25 травня ц. р. Алярмову атмосферу в Ізраїлі збільшила вістка, що Совєти доставили Єгиптові в останніх днях великі гелікоптери, придатні для раптового перевозу парашутних військ. Однак — за твердженням газет — американський Уряд дістав запевнення від Ізраїлю і Єгипту, що вони бажають зберегти воєнне перемир'я і не думають про відновлення стрілянини, тим паче, що саме починається сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй.

У КЛІВЛЕНДІ ВІДБУВСЯ БАГАТОТИСЯЧНИЙ ЗДВИГ У 100-РІЧЧЯ НАРОДИН ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Клівленд (М. Д.) — В суботу 18 і в неділю 19 вересня ц. р. відбулося тут величаве святкування 100-річчя народин найбільшої української поетеси Лесі Українки, при чому спеціяльні автобуси з учасниками того святкування прибули з Ню Йорку, Філядельфії, Чикаго, Дітройту й інших міст. В суботу в залі Нормандi-гайскулу театральний гурток „Трембіти" під керівництвом пані Бранки Кривуцької відіграв драму Лесі Українки „Оргія". Святкування в неділю 19 вересня під пам'ятником Лесі Українки долота Михайла Черешньовського в Українському Парку Культури започаткували Богослужби в українській католицькій церкві св. Йосафата й українській православній церкві св. Володимира у Пармі. Церемонію під пам'ятником відкрила голова Крайового Комітету інж. Стефанія Пушкар, а закрив церемонію голова Комітету у Клівленді, Василь Ліщинецький. Проф. Яр Славутич говорив про Лесю Українку, як про „найславнішу дочку України". Драматична артистка Віра Левицька деклямувала вірше Лесі Українки, виступав жіночий хор під орудою І. Садовського, а Юрій Денисенко деклямував поему „Контра спем сперо" англійською мовою. Початкову молитву провів отець В. Олійник з Йонгставну, а на закінчення церемонії сказав молитву о. Д. Треско. Найбільш зворушливим моментом було вручення пропам'ятної таблиці а також урни з землею з могили Лесі Українки її сестрі п-і Ізидорі Косач-Борисовій, яка живе у Філядельфії. Пам'яткову таблицю передано теж голові СУА в Клівленді пані Катерині Мураль. Майстрами церемонії були д-р Богдан Футей і д-р Володимир Базарко. Коло 40 організацій склали під пам'ятником Лесі Українки вінки.

Делеґацію від Українського Народного Союзу очолювала заступниця головного предсідника УНС пані Марія Душник.

П'ята пленарна сесія Секретаріяту СКВУ відбудеться в Ню Йорку в січні 1972 року

Ню Йок (УПС - СКВУ) — 14 вересня 1971 р. тут відбулося чергове засідання Президії Секретаріяту СКВУ. На порядку нарад крім поточних організаційних та фінансових справ була справа чергової 5-тої Пленарної сесії Секретаріяту СКВУ. Відповідно до побажання більшости членів Секретаріяту чергова пленарна сесія Секретаріяту відбудеться в Ню Йорку в днях 28 - 30 січня 1972 р. Цією сесією закінчує своє урядування Президія Секретаріяту СКВУ в ЗСА і своє урядування почне нова Президія Секретаріяту в Европі. До завдань нової Президії буде належати м. ін. підготовка і скликання чергового Світового Конґресу вільних українців.

Президія закінчила підготовку збірника документів про переслідування в Україні українських Церков та чарушування прав людини. Цей збірник буде небавом опублікований та розісланий урядам окремих держав, міжнародним організаціям та Комісії прав людини при ОН.

Найближче засідання Президії, що відбудеться 16-го жовтня 1971 р. в Ню Йорку, буде присвячене розглядові плянів праці Рад і комісій Секретаріяту. В цьому засіданні візьмуть участь, крім членів Президії Секретаріяту і членів Секретаріяту з ЗСА, також представники Світової Ради Суспільної Служби СКВУ, Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради, комісії для справ культури, преси та інформації, прав людини та молоді.

У засіданні Президії Секретаріяту 14-го вересня взяли участь: Йосип Лисогір, президент, Ігнат Білинський, генеральний секретар, Матвій Стахів, член Президії, Юліян Ревай, голова Контрольної Комісії СКВУ та Михайло Сосновський, екзекутивний директор.

ДО УВАГИ ВСІХ, ХТО ОДЕРЖАВ „ЗБІРНИК МАТЕРІЯЛІВ СКВУ"

В травні і червні ц. р. переслано на адреси учасників Першого Світового Конґресу Вільних Українців і жертводавців на Фонд СКВУ збірник матеріялів Конґресу по зниженій ціні. Цією дорогою просимо всіх цих, хто одержав книгу і досі не вислав належности, надіслати на адресу бюра Секретаріяту належність або повернути книгу. Це видання було зв'язане зі значними коштами, які можемо покрити тільки з розпродажі цієї книги. Будемо теж вдячні за пожертви на видавничий фонд СКВУ:

WCFU, P.O. Box 117, Old Chelsea Station, New York, N.Y. 10011.

Бюро Секретаріяту СКВУ

Український Технічно-Господарський Інститут видав 2 томи „Наукових Записок"

Мюнхен. — Продовжуючи свою науково-видавничу діяльність, місцевий Український Технічно-Господарський Інститут (УТГІ) опублікував востаннє два нові томи свого серійного видання „Наукові Записки" — XX-ий і XXI-ий, обидва видані з датою 1970 року. На зміст першого з них, XX-ого, що нараховує 187 сторінок, склалися праці: Б. Мартоса „Українська валюта 1917-1920 років", О. Архімовича „Історична географія культурної польової рослинности на Україні", Г. Гагарина „Державне сортовипробування та сорторайонування сільськогосподарських культур в Україні", як також статті: Ф. Украдиги про дію нирок та І. М. Чинченка про кількість і якість вуглеводнів та білків у слині — обидві англійською мовою, І. Вергуна про розшуки над занечищенням стабілізованих зливок, В. Чаплі „Скільки «батьків» має кібернетика?" — німецькою мовою, М. Остап'яка „Еволюційна мінливість мікро організмів", Л. Биковського про Український Чорноморський Інститут, Ф. Великохатька про риби Лемківщини та В. Мастикаша про місто Яворів і першу українську кооперативну гарбарню. На зміст другого, тобто XXI-ого тому, який має 194 сторінки, склалися праці з ділянки гуманітарних наук: велика 70-сторінкова студія Іллі Витановича „Соціяльно-економічні ідеї в змаганнях галицьких українців напереломі XIX-XX вв.", дослідження Леоніда Рудницького „Твори Гете в перекладі Івана Франка" та Василя Чапленка „Походження назов столиці України Києва", і зібраний та опрацьований Олексою Горбачем „Словник діялектичної лексики Теребовельщини". Видані обидва ці томи „Наукових Записок" УТГІ за редакцією Колеґії, що її очолює проф. д-р Ростислав Єндик. Адреса УТГІ: Ukrainisches Technisch-Wirtschaftliches Institut, 8 Muenchen 80, Laplacestr. 24, Germany.

КОНЦЕРТ ІЗ ВИСТУПАМИ ІВАНКИ МИГАЛЬ И АНСАМБЛЮ „ЛИМАН" І ВИБІР „МІСС СОЮЗІВКИ" НА 1972 РІК БУЛИ АТРАКЦІЄЮ ДНІВ УНСОЮЗУ НА СОЮЗІВЦІ

НА „МІСС СОЮЗІВКУ" 1972 ОБРАНО ТЕТЯНУ ЗАЗУЛЮ І НА ЇЇ ДРУЖОК ОКСАНУ МИХАЙЛЮК І ХРИЗАНТУ КАМІНСЬКУ.

Союзівка, Керґонксон, Н. Й. — Не зважаючи на дощ в четвер і в п'ятницу і на непевну погоду в суботу, проведені тут у днях 18 і 19 вересня традиційні Дні Українського Народного Союзу притягли, як і минулими роками, декілька соток гостей і відвідувачів. Атракцією цих днів був відбутий у суботу увечері концерт з участю солістки Метрополітальної опери в Ню Йорку Іванки Мигаль та танцювального ансамблю „Лиман" із Ню Джерзі, і зокрема вибір нової Місс Союзівки на 1972 рік, що нею стала Тетяна Зазуля з Ріґо Парк, Н.Й. і її дружками — Оксана Михайлюк і Хризанта Камінська.

Іванка Мигаль

Програмою концерту, що відбувався у великій залі „Веселки" проводив Володимир Гентиш, представляючи виконавців і заповідаючи їх виступи. Співачка Іванка Мигаль відспівала при фортепіяновому супроводі відомого українського піяніста Романа Стецури в першій частині концерту три пісні:: „Хотіла б я піснею стати", „Ой, поля, ви поля..." й арію із „Запорожця за Дунаєм" п. н. „Ангел ночі над землею" і в другій частині — дві українські пісні „На білу гречку впали роси" і „На вулиці скрипка грає" та одну із арій із „Севільського цирулика". Бурхливо оплескувана за мистецьке виконання цих пісень співачка проспівала як наддаток одну із арій з опери „Кармен". Відомий із своїх виступів у Пасейку й інших містах східніх стейтів ЗСА зокрема під час Дня УНСоюзу в Бавнд Бруку ансамбль „Лиман" із Ню Джерзі, що його керівником є Роман Стеткевич і менаджером Володимир Юрченюк, відтанцював, два народні танки, викликаючи зокрема танком „Гопак" рясні оплески глядачів. В антракті між виступами Іванки Мигаль та ансамблю „Лиман" Оля Шкафаровська продеклямувала із зрозумінням байку „Деревце". З короткою промовою до присутніх виступила також Зірка Глоба, Місс Союзівка 1971 року, дякуючи УНСоюзові й редакції „Свободи" за увагу до її минулорічного вибору.

Вибір нової „Місс Союзівки" був проведений під час вечірньої забави, що до неї грала оркестра „Амбасадори" під проводом п. Кушніра. Організаторкою вибору і церемоніймайстром була пані Квітка Стецюк. Жюрі, що до нього входили д-р Богдан Шебунчак, інж. Ярослав Рубель та п. Андрій Кейбіда, обрало з-поміж зголошених кандидаток Тетяну Зазулю „Місс Союзівку" 1972 року і на її дружок Оксану Михайлюк та Хризанту Камінську. Коронувала нову „Місс Союзівку" минулорічна „Місс Союзівка" Зірка Глоба. Нова „Місс Союзівка" Тетяна Зазуля, донька Ольги й інж. Яромира Зазулі із Ню Йорку, 17 років, є членкою 325 Відділу УНСоюзу, студенткою гайскулу, пластункою і лещетаркою, вивчає балетні танки в школі Роми Приймй й була солісткою в балеті „Квіт папороті". Перша дружка — Оксана Михайлюк із Юніон, Н. Дж., донька Анни й Остапа Михайлюків, має 17 років, є студенткою гайскулу, членкою СУМА, грає на фортепіяні і вивчає танки. Друга дружка, Хризанта Камінська із Джексон Гейтс у Ню Йорку, донька Дарії й Едварда Камінських має 21 рік, є студенткою коледжу, студіює медицину, належить до Пласту, грає на фортепіяні і співає в хорі „Думка" і в церковному хорі. Займається також спортом, зокрема грою в пінґ понґ.

На Союзівці відбулися тенісові змагання у подвійних грах

Керґонксон, Н.Й. — Двадцять п'ять пар змагунів взяли участь в тенісовому турнірі подвійних гор, що відбувся на Союзівці в суботу і неділю, 18-19 вересня, в рамках Дня Українського Народного Союзу. Змагання, що їх улаштовував Карпатський Лещетарський Клюб за нагороди Союзівки, проходили в групах чоловіків, мішаних пар і юнаків.

В групі чоловіків, в якій змагалося 13 пар, перше місце здобули Зиновій Яцків і Михайло Шиян, перемагаючи пару д-р Володимир Гук і Зенон Снилик, 7:5, 6:2. В мішаній грі (10 пар) перше місце здобула пара З. Яцків - Андрея Кейбіда, перемагаючи у фіналі пару Юрій Савчак - Дзвінка Ленець, 6:1, 4:6, 7:6. В групі юнаків пара Юрій Фалинський - Андрій Ленець перемогла молодшу віком пару юньйорів, Романа Купчинського і Андрія Чайківського, 6:3, 3:6, 6:4.

Нагороди Союзівки вручили фіналістам: гол. предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, управитель Союзівки Володимир Квас, голова КЛК інж. Ярослав Рубель, член турнірової комісії інж. Юрій Витанович, інж. Ю. Савчак та ред. З. Снилик. Змаганнями, яким приглядались численні глядачі помимо загрози дощу, проводила комісія в складі: інж. Петро Шиприкевич, інж. Ю. Витанович та інж. Я. Рубель.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65 ¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Подзвінне для журналу

„На журналістичному цвинтарі, переповненому журналами й метрополітальними щоденниками, що їх убили зростаючі під небеса кошти і швидкозмінливі конкуренційні тягарі, буде доданий ще один нагробник ..." — коментує „Ню Йорк Таймс" заповіджене на половину жовтня припинення публікації журналу „Лук". Не зважаючи на своїх шість з половиною мільйонів передплатників та мільйони принагідних читачів, „Лук" не міг витримати постійно зростаючих коштів видання, включно з коштами поштової пересилки, і відходить з цього світу після понад трьох десятиліть служби своїм читачам.

Як смерть у нашій родині чи громаді нагадує кожному і про його власну кончину, так і припинення журналу чи газети мусить нагадувати всім іншим газетам про подібну загрозу. З тією тільки різницею, що людина мусить умерти, бо таке її призначення, а газета чи журнал — як це вже згадувано на цьому місці при іншій подібній нагоді — самі ніколи не вмирають, їх вбивають „обставини".

На американському журналістичному цвинтарі, про який пише „Ню Йорк Таймс", велику частину займають могили етнічної преси, включно з українською. „Спочивають" там не тільки ефемериди, що появлялись і швидко зникали, але й газети, що перетривали десятиріччя і вписали не одну сторінку в американську журналістику. А доля тих, що ще існують, більше ніж загрозлива.

Погляньмо на ситуацію хоч би „Свободи". Передплату на „Свободу" від членів Українського Народного Союзу визначають конвенції. Висоту теперішньої передплати встановила конвенція в Клівленді в 1958-му році, отже 13 років тому, додавши тоді до передплати ... десять центів місячно на покриття збільшених поштових видатків. Та й це рішення винесено з трудом, після довгих і гострих дебатів. На наступних конвенціях усі пропозиції про збільшення передплати відкинено, а на останній конвенції в Клівленді минулого року вже навіть ніхто такої пропозиції не видвигав.

Кожний сам, на своїх власних заробітках і видатках, може обрахувати відсоткові зміни, які зайшли в його власній господарці в тому часі. Як можна в таких обставинах втримати газету? І не тільки це. В адміністрації „Свободи" є вже велика картотека незаплачених рахунків за оголошення. Мовляв, прибуток з імпрези призначений „на народні цілі" і газета повинна реклямувати їх безплатно. Відбуваються безліч всіляких імпрез, постійно ведуться всілякі збіркові кампанії, до редакції надсилається реклямові повідомлення перед імпрезами і після них, редакція одержує довжелезні звідомлення з величавих похоронів, гучних весіль та прерізних інших громадських, родинних та товариських імпрез. Читаєте ці дописи, і може трапиться один на сто, в якому є згадка, що при цій сумній чи веселій нагоді згадали й про газету та склали якусь пожертву на пресовий фонд.

З видавництвом і газетою зв'язана також друкарня і замовлення на друкарські роботи. За кожним разом, коли на конвенціях УНСоюзу видвигається справу підвищення передплати за „Свободу", можна почути пораду — розбудувати друкарню і покривати недобір передплат прибутками з друкарні. Порада, здавалося б, логічна. Біда тільки в тому, що нездійсненна. Велику частину друкарських робіт виконується якщо не дефіцитово, то й без прибутку. Справа цілком проста: абсолютна більшість наших книжкових публікацій, щоб не казати всі, дефіцитові. Книжка не має у нас попиту. Тиражі наших книжок смішно малі — від п'ятсот до двох тисяч примірників і на покриття коштів їхнього друку треба встановляти далеко більшу ціну, ніж її готові заплатити покупці. Тому велика частина наших книжок появляється не то що на заробіток авторів, але ще й на кошт їх власного гроша, часто заощадженого з важкої праці. Як може в таких обставинах просперувати друкарня та ще й покривати недобір газети!

Якщо сьогодні ще немає на журналістичному цвинтарі нагробника для „Свободи", то це завдяки УНСоюзові. На останній конвенції навіть видвигнено пропозицію і рекомендовано Екзекутивному Комітетові перевірити можливість безплатної висилки „Свободи" для членів. Очевидно, що така можливість була б, але щойно тоді, якби кількість членів УНСоюзу збільшилася бодай до ста тисяч і кожного року збільшувалася новими тисячами. В теперішніх обставинах, при максимальних вимогах до газети, без рівночасного практичного виявлення фінансових зобов'язань супроти неї, може легко прийти час, коли вже навіть не буде де надрукувати подзвінного по наших газетах, бо їх не буде. А це було б подзвінне не тільки по газетах, але й по нашій громаді. З цього ми всі повинні здати собі справу і про це пам'ятати.

Ярослав Курдидик

ДОКТРИНА НІКСОНА І ДІЙСНІСТЬ

Це залишиться раз назавжди незаперечним фактом, що „Доктрина президента Ніксона" стала одним із переломових рішень в історії закордонної політики цієї могутньої держави. Колись, уже з перспективи часу, ми побачимо тепер уже символічний острівець Ґуам, на якому зупинився був президент Ніксон в липні 1969 р., щоб накреслити на майбутнє світову політику ЗСА.

У світових політичних колах назвали „ґуамську заяву" черговим американським неоізоляціонізмом, але більшість політиків висловлює правильну думку, що ЗСА просто не хочуть розтягувати свою мілітарну могутність аж до такої міри, щоб увесь вільний світ знаходився постійно під охороною їхньої „атомової парасолі" та військових баз. А мають ЗСА цих баз 375 великих і понад 3 тисячі середніх і менших, розкинених по всій земній кулі.

У книжці „Ізоляціонізм у ЗСА" М. Е. Джонсон слушно завважує, що у своїй доктрині през. Ніксон має на увазі головно зредукувати американську приявність у світі, а справою Конґресу буде перевести цю редукцію з допомогою Комісії Національної Оборони, створеної з експертів закордонних справ та передових військових фахівців. Завданням закордонної комісії буде зробити це з найбільшою користю не лише для ЗСА, але посередньо й для цілого вільного світу. Джонсон пише, що при здійснюванні „доктрини Ніксона" треба покласти в основу не інфляцію, яка постала з надмірного власного зброєння, але такі напрямні, щоб, розбудовуючи свою власну найефективнішу „відстрашуючу зброю" поменшеним коштом, не переставати тримати ворога в економічній перенапрузі.

Ніхто із серйозних американських політиків, очевидно, не поважується вимагати, щоб ЗСА зреклися тих своїх основних зобов'язань, які лягли в підбудову оборони вільного світу, але всі ті дотеперішні матеріяльні й моральні зобов'язання мусять перейти найосновнішу переоцінку. До такої переоцінки змусила ЗСА війна в Індо - Китаї, хоч навіть і без війни ЗСА слід було вже давніше передумати, переважити й переконтролювати всі дотеперішні „пакти взаємної оборони", а ще важливіше, може, вирішити, до якого максимального й мінімального засягу ЗСА повинні обмежуватися, беручи при цьому до уваги непорушність ґльобальної стратегії.

У своїй дуже цікавій книжці „Ізоляційний імпульс" С. Селіґ пише, що нині, тобто з перспективи 70 років, доктрина сучасного американського і з о л яціонізму сплелася у своєрідну синтетичну вовну, виткану з упертої нехіті та переборщеної і не завжди потрібної опіки. Від самого початку, пише Селіґ, американські іміґранти привезли зі собою ідею, що само Провидіння хотіло розподілити нашу землю на „окремі сфери впливів". Америка як новопостала держава мала на меті відділитися головним чином від „старого світу", що був знищений часом, роз'їжджений корупцією і нагадував собою змарґану людину, якій годі думати про повернення до молодости. Але чим, однак, відрізнявся „старий світ" від „нового" було те, чого завжди бракує молодості — він мав довгий життьовий досвід, і цього не слід було забувати, коли прийшлося перейти у ту життьову площину, де, діючи це означало в першу чергу — відповідати.

Більшість політичних коментаторів, хоч і не признаються до того, що чимало помилок зробили ЗСА якраз із-за браку політичного досвіду, але тепер помітний зворот у їхньому думанні, а саме, що ворога, з яким доведеться зударятись, слід досконально вивчити. Всі вони побоюються, щоб Америка знову не дала себе спровокувати і не замішалася в „черговий Індо-Китай".

Це не означає, що в майбутньому ЗСА будуть надто звужувати свої політичні впливи за кордоном. Але у майбутньому природа і вияв цих впливів будуть проходити крізь „дуже густий фільтр".

Ось для прикладу чільні американські в і йськовики висловлюють думку, що В'єтнам повинен навчити ЗСА так само, як навчив свого часу Францію, що модерні армії та індустрійна сила не мають ефективного бойового застосування в усіх районах світу. Це підказує, твердять військові фахівці, що Президент і Конґрес повинні перевірити всі оборонні ґарантії і угоди, які в'яжуть тепер ЗСА з більше як 40 країнами. Чимало цих угод мають більш символічне, як реальне значення, бо вони й так не увійдуть ніколи в дію без згоди Конґресу.

Варто буде пригадати покійного сенатора Дірксона, який казав, що всі договори ЗСА не слід зацементовувати на віки вічні, а треба перейти до форм якнайбільше гнучких і релятивних зобов'язань. ЗСА повинні встрявати і виконувати свої зобов'язання у залежності від політично - стратегічної вартости окремого світового обширу, а свою участь узалежнювати в першу чергу від того, чи цей обшир має потенційну силу самооборони. Іншими словами, „Ніксонова доктрина" накреслила виразно лінії прагматики закордонної політики.

У своєму мілітарно - політичному огляді коментатор Дж. Оресне пише, що ні один американський п р е зидент від часу закінчення другої світової війни не базував своєї закордонної політики на реалізмі, а завжди на фантазії, на відповідно спрепарованих кличах, спертих та обчислених на домашнього демагогічного слухача. А президент Ніксон відважився сказати одверто, що ЗСА не збираються вести у майбутньому воєн за інші народи, точніше за їхні уряди. Його доктрина виразно резиґнує з „м е с іяністичних принципів" американської політики, за якими ЗСА являлися немовбито Господнім посланцем та переводили реформи за своїми демократичними зразками. Ізолюватися ЗСА у XX столітті — твердить Оресне, — це значить втекти від себе самих. Америка мусить таврувати прогріхи минулого, перецінювати дійсні і потенційні можливості і класти їх в основу своєї закордонної політики. І, очевидно, що тільки така політика, а не ізоляціонізм, може закріпити її раціональну позицію у світі.

Лев Яцкевич

ВНУТРІ 3-ГО РАЙХУ

(Спогади Альберта Шпера)

Опублікована в 1969 р. книжка спогадів Альберта Шпера, колишнього міністра озброєння та воєнної продукції 3-го Райху п. з. „Еріннерунґен" ч и тається як сенсаційний роман, в якому неначе на фільмовій стрічці пересуваються перед нашими очима події другої світової війни та закулісові махінації гітлерівської верхівки. Переклад цієї книжки Ричарда та Кляри Вінстонів, що має понад 700 сторінок друку, появився в 1970 р. накладом видавництва МекМіллен в Ню Йорку. Альберт Шпер був, як відомо, засуджений міжнародним трибуналом в Нюрнберзі на 20-літнє ув'язнення, яке відсидів у берлінській в'язниці Шпандав.

„Внутрі 3-го Райху" — це блискучий портрет Адольфа Гітлера, який можна порівняти з шекспірівським „Ричардом III" або мільтонівським сатаною, справжнім героєм „Утраченого Раю".

Альберт Шпер, молодий талановитий архітект, доцент Високої Технічної школи в Шарльотенбурґу біля Берліну, нащадок заможної та інтеліґентної німецької родини (батько був славним архітектом в Мангаймі) підпадає в 1930 р. під сатанічний вплив Гітлера, що сам, бувши мистцем - невдахою, бачив у Шперові усіблення своїх молодечих мрій. Він номінує його своїм приватним архітектом та державним пляновиком Берліну, в якому проєктує монументальні державні будівлі, стадіони та репрезентаційні площі майбутньої Німецької і мперії. Після вибуху другої світової війни та трагічної смерти д-ра Тодта, Гітлер висуває Шпера на становище міністра озброєння та воєнної продукції.

І молодий 37-літній Шпер з домінуючого архітекта 3-го Райху стає технократом та фактичним диктатором німецької воєнної економіки. Немає сумніву, що його продукційні чудеса значно продовжили другу світову війну, але драматична та захоплююча історія тих його успіхів під градом альянтських бомб та внутрішньої опозиції зірвала леґенду про моноліт тоталітарної німецької системи.

Виявляється, що потужний 3-ій Райх був у дійсності зліпком „пашківських волей", в яких місцеві ґавляйтери, члени партійної еліти боронили свої приватні інтереси та амбіції часто - густо коштом обниження воєнного потенціялу Німеччини. Хоч політично не заінтересований у внутрішніх міжусобицях гітлерівської верхівки, Шпер неначе хірургічним скальпелем відкриває перед читачем анатомію забріханости свого найближчого довкілля та характеру своїх найближчих „соратників": ексцентричного Гесса, хитрого і цинічного Ґеббельса, безбарвного Гіммлера, ледачого, але імпозантного наркомана Ґерінґа та льояльної і патетичної коханки Гітлера — Еви Бравн. Ці всі особи неначе шахові фігури пересуває Гітлер на шахівниці своїх плянів, що без слова протесту чи спротиву підкоряються гіпнотичній силі його особовости.

Крім персональних сильветок нацистської еліти, Шпер дає неперевершену розповідь про с т р а тегію, страхіття, перемоги та невдачі 3-го Райху, від блискучої окупації Західньої Европи до поразки на Східньому фронті. Але за кулісами всіх цих подій Шпер показує нам справжнього Гітлера, що грає ролю військового генія, який своїми помилками, дилетантством, упертістю та зарозумілістю доводить до неминучого упадку 3-го Райху.

Крім хроніки драматичних воєнних подій, Шпер подає свою особисту драму, — драму людини, що уклала пакт з нацистським Мефістофлем, не провіривши перед тим характеру своїх зобов'язань, що приводять його на лаву воєнних злочинців в Нюрнберзькому процесі та втрати волі впродовж 20 років.

В Нюрнберґу Альберт Шпер є єдиним підсудним, що бере на себе співвідповідальність за всі воєнні злочини Гітлера та його прибічників. Перебуваючи у в'язниці, він написав першу чернетку тих спогадів, яку йому вдалося перепачкувати назовні.

У своєму заключному слові на нюрнберзькому процесі Шпер дає аналізу причини воєнних змагань 3-го Райху, що були можливі через поєднання, уперше в історії людства, необмеженої персональної влади одної людини з необмеженими ресурсами модерної технології.

Альберт Шпер не старається себе ані вибілити, ані представити у ліпшому світлі. Фактом є, що він не пасував ані своїм професійним інтелектом, ані витонченою інтеліґенцією до гурту найближчих співробітників Гітлера, якому він мав цивіль-

(Закінчення на стор. 3-ій)

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: д-р Михайло Данилюк

ТАБЛЕТИ ДЛЯ КОНТРОЛІ НАРОДЖЕНЬ

Таблети, які під різними назвами широко вживаються для контролі народжень у цілому світі, а зокрема в Америці, викликали чимало дискусій. Можна їх вживати чи ні? Який з них результат і які можливі наслідки в майбутньому?

Дискусії на тему цих таблет були особливо часті останніми місяцями, як у медичній літературі, так і в загальній пресі. Звичайно, дискусії ці мають не лише медичний, але й релігійно-моральний бік. Ця остання ділянка дискусій особливо емоційно підносилась деякими кругами „за" і „проти". Ми повністю стримуємось від вислову власної думки щодо висновків із таких дискусій, бо вона, фактично, виходить поза межі науково-медичного міркування. Це справа моральних кодексів окремих людей або окремих віровизнань, зрештою, це справа віри або настанови кожної людини зокрема, і лише вона сама може рішати, чи вживати ці таблети.

Фактом, одначе, лишається те, що офіційно ці таблети дозволені фармакопеями різних країн, за ними тисячі жінок питають у лікарських кабінетах, їх мільйонами приписують лікарі всіх країн. Тож, залишивши на боці моральну сторінку, підходимо до цієї справи із суто практичного боку: таблети є, їх вживають, я як же виглядає медична сторінка цієї справи?

На базі мільйонів дослідів, численних статистичних даних та обсервацій медичний світ приходить уже до певних висновків. Деякі повністю ясні, деякі будуть під обслідом ще довгі роки. Ось кілька основних інформацій про ці таблети.

Які б ці таблети для контролі народжень не були, вони всі у своєму складі мають гормони ідентичні із гормонами жіночих яєчників. У жінки, яка ці таблети приймає, вони нічого не вбивають, не спонукують ніякого аборту, не нищать заплідненого зародка. Вони просто не допускають жіночий яєчник до того, щоб з нього виділилась яйцеклітина, яка стає зародком після запліднення її мужеською клітиною. Інакше кажучи, при вживанні таблеток жіноча статева клітина не виділяється, а тому до запліднення, а з тим і до вагітности не приходить.

Таблети, як сказано, мають різні назви, але різниця між ними лише в тому, скільки і яка пропорція гормонів є у будь - якому їх роді. Останніми часами лікарі приписують такі, які мають якнайменше гормонів. Усі види цих таблет майже на 100% ґарантують проти вагітности. Кажемо „майже", бо приблизно із 10 тисяч жінок, що заживають таблети, одна вагітніє. Однак, припускають, що відповідальним за „припадкову" вагітність є неправильне вживання таблет.

Продовжене вживання таблет може спричинити неприємні ускладнення, хоч це не є загальним явищем. Передусім продовжене вживання викликає у деяких жінок нереґулярні кривавлення. Чимало жінок мають неприємне почуття здуття долішньої частини черева, тиснення або корчі. Деякі мають періодичну нудоту, рідко блювання. Більшість жінок при вживанні запримічують кращий вигляд шкіри на обличчі, але також багато з них дуже швидко набирають зайвої ваги. На цю тему є різні теорії, більшість з яких припускає, що такі жінки споживають більше харчів. Але останні досліди виказали, що вуглеводани, а особливо цукор дуже швидко перетворюються у товщ в таких жінок, що заживають таблети. У деяких жінок з'являються набряки на ногах, і у них справді відкладається зайва вода в організмі, що також іноді спричиняє побільшення ваги. Загально можна запримітити, що майже в усіх підноситься тиск крови. Правда, він підноситься не багато, на яких 5-10 міліметрів ртуті.

Усі згадані ускладнення від таблет не такі важливі, і поважного ушкодження здоров'я не спричиняють. Але існують гірші ускладнення. До них передусім належать кровозціплення. У жінок, що заживають таблети, значно частіше утворюються згустки крови у жиляках, венах долішньої частини черева, статевих органах, звідки вони мандрують у легені. Занотовано чимале число смертей від раптового замкнення легеневих артерій такими згустками крови. Тож, коли жінка, заживаючи таблети, відчуває раптовий біль у нозі, запримічує болючий набряк або зачервоніння, вона мусить негайно шукати лікарської допомоги.

Чи утворює ця таблета пістряка? На це нема доказів. Все ж таки є деякі здогади, що продовжене вживання таблет може сприяти утворенню раку. Це стосується передусім тих жінок, які мають у родинній історії пістряка молочної залози, матки або яєчників. Є тенденція радити жінкам, мати або сестра яких мали одну із названих форм раку, щоб вони таблеток для контролі народжень не заживали, хіба лише іноді на кілька місяців.

Хоч і нема доказів, що таблети ці спричиняють пістряк матки, все таки усім таким жінкам радиться брати пробу із шийки матки для досліджения на рака кожних шість місяців протягом вживання таблет. Це передусім тому, що реґулярне вживання може замаскувати початки раку шийки матки, якби він там навіть поставав випадково.

Після продовженого вживання таблет раптове припинення у їх вживанні може викликати одно із двох ускладнень: припинення менструації на довший час або нереґулярні к р ивавлення. Медична література також занотувала численні випадки, коли після припинення вживання таблет жінки вагітніють, а деякі з них приводять на світ двійнята, трійнята або й більше немовлят.

ЛЕҐЕНДА ПРО СЛІПОГО МУЗИКАНТА

(З польських народних переказів.)

Коли Христос у терновому вінці в муках помирав на хресті, до підніжжя хреста підійшов сліпий, зовсім сивий, старий м у з и к а н т з скрипкою і почав грати, щоб знечулити муки Божественного Страдника.

Приставлена при хресті сторожа спочатку намагалась відігнати сліпого, але всі її зусилля були даремні: сліпий, не звертаючи жадної уваги на сторожу, продовжував грати. Мелодія, що виливалась з-під смичка, була такою надзвичайною й величною, що суворі вояки, здивовані її чудовими звуками, немов зачаровані стояли непорушно.

Опісля Христос у нагороду взяв сліпого на небо, щоб там він разом з янголами грав вічно.

Хто ж був цей сліпий музикант? На це знаходимо відповідь у старому переказі:

Одного разу Христос, бувши ще 16-літнім юнаком, самотньо йшов до села. Срібляесте світло місяця розливалось по дорозі й по траві. Раптом Він почув спів, який долітав до Нього з лісу. Зупинившись, Христос став слухати. Спів був такий сумний, що доводив до сліз. Здригнулося у Христа серце, і Він вирішив знайти того, що так гаряче скаржився в безлюдному місці на свою долю.

На узліссі, під розложистим деревом стояв у лахмітті чоловік невисокого росту, дуже худий і, хоч ще не старий роками, зовсім сивий.

Зачувши, що хтось наближається, він перестав співати.

П і д і й ш о в ш и до нього, Христос глянув у його обличчя, освітлене місячним сяйвом. У нещасного не було очей, а на їх місця зяяли дві глибокі западини, вкриті поцовклими віями.

— Хто ти, бідний чоловіче? — запитав Христос.

— Я харчуюсь милостинею ... Співаю людям за кусень хліба, але ніхто вже не хоче слухати моїх пісень. Мене відганяють від воріт, насміхаються з мене та цькують собаками, не звертаючи уваги на мою сліпоту ... А мені тяжко співати тоді, коли я голодний.

— А грати ти ні на чому не вмієш, нещасний? — ласкаво запитав Христос.

— Не вмію, а дуже жаль, бо люди, може, охоче слухали б мою гру й кидали б мені якийсь шеляг на хліб.

— Ти кажеш, що люди з охотою слухали б твою гру... — повторив Христос і замислився.

А сліпий шепотів, похитуючи головою:

— Може б і Богові було приємніше слухати мої молитви в супроводі музики, і Він скорше вислухав би мене і поспішив мені з допомогою ...

— Будь спокійний. Наш Батько пам'ятає про кожне Своє створіння і вже тебе почув. Він допоможе тобі в твоєму нещасті. Чи ти в це віриш?

— Вірю, що коли Бог захоче, то допоможе навіть і мені, сліпому, але Він гнівний і Його трудно вмолити. Я вже давно до Нього молюся, але Він мене не слухає.

— Не блюзніrствуй, нещасний! Повір, що Він усіх нас однаково любить, бо Він же наш Отець. Щоб ти в цьому переконався, треба, щоб ти повірив.

— Не знаю, хто Ти, Пане, бо не бачу Тебе. Але голос Твій мені видається голосом янгола, який просякає мені в душу. Вірю тому, що Ти мені кажеш.

— Вислухай, що Я тобі скажу: віднині ти будеш грати Богові й людям. І Бог буде тебе слухати і люди також ... Підожди тут ...

Він добув із-за пояса гострого ножика, якого звичайно вживав, працюючи в майстерні Иосифа, пішов у ліс, зрізав декілька липових гілок і, присівши на пеньок, став стругати. Нарізавши тоненьких дощинок та маленьких цвяшків, збив з дощинок подовгасту скриньку дивовижної форми і закрив її з усіх сторін. Потім ще раз пішов у глибину лісу і там при світлі місяця щось довгенько шукав. Повернувшись, приніс в руках щось на подобу лика або прядива з конопель.

— Ніхто не знає ,де це можна знайти, — прошепотів до себе Христос і присів знов на пеньок. Старанно наложив і прикріпив принесені нитки на верху скриньки, а також повздовж тонкої палички. Як усе було вже готове, оглянув свою працю і залишився нею вдоволеним.

— Слухай, — сказав до сліпого. — Я тобі зробив інструмент, на якому зараз навчу тебе грати ...

— А як називається цей інструмент? — запитав сліпий.

— Ще він ніяк не називається, бо люди його ще не знають, а ти його назвеш так, як сам забажаєш, — сказав Христос.

— О, Господи! Ото люди здивуються! — радісно промовив сліпий.

Христос узяв у праву руку тоненьку паличку з натягненими на ній нитками, в ліву руку — збитий з дощинок інструмент, притиснув його до грудей і почав водити паличкою по струнах, зроблених з тих тонких волокон.

Сліпий слухав, слухав, схопився руками за голову і промовив:

— Ах, як це чудово скрипить! Мовби хтось прегарно виспівує і скрипить все краще, краще !..

Він увесь перетворився в слух, ловлячи кожен звук, що виходив з чудового інструмента. Дивна то була музика, бо була подібна до співів янголів на небесах. У вухах сліпого в і д б и л ася сумна пісня, мов моління сліпих, позбавлених можливости бачити світ, і в той же час величня, як молитва до Господа.

Сліпий упав на коліна і сльози залили його обличчя. Але в нього не було очей, щоб побачити Ісуса.

Мелодія затихла. Сліпий став гаряче дякувати Ісусові. Тепер він упевнився, що вже не помре з голоду, бо люди залюбки будуть слухати його гру і подавати йому щедро милостиню.

Ісус навчив сліпого грати і віддав йому інструмент. Сліпий дуже був радий і сказав, що назве цей інструмент „скрипкою".

Ісус відповів:

— Иди з цією скрипкою по всьому світі і грай на ній, як для добрих ,так і для злих людей. Своєю грою ти розм'якшиш не одне черстве серце і втішиш багато нещасних. Багато щасливців, слухаючи твою скрипку, згадають про знедолених братів.

— Пане! А чим же я віддячусь Тобі за Твою милість до мене? — запитав сліпий.

— Коли хочеш Мені відплатити ,то слухай, що я тобі скажу, — відповів Ісус: — настане день, коли ти почуєш, що Син Марії помирає на Голготі в муках. Візьми тоді свою скрипку, прийди і заграй для Нього.

І сліпий прийшов ...

Подав Ст. Сорочинський

Заклик у справі Фонду Українського Журналіста

Завдяки дотеперішнім пожертвам від поодиноких громадян та Організацій на Фонд Українського Журналіста, Спілка Українських Журналістів Америки змогла розвинути ширшу діяльність, прийти з допомогою деяким своїм членам, приступити до публікації чергового числа неперіодичного Бюлетеня СУЖА „Український Журналіст". Однак, дальша діяльність СУЖА залежить від постійної моральної і фінансової підтримки українського громадянства.

В зв'язку з цим, Управа СУЖА вдруге звертається з закликом до загалу українського громадянства й Організацій знову виявити прихильність до СУЖА й вплатити до Фонду Українського Журналіста щедрі пожертви. Кожний жертводавець, який вплатить 25 або більше долярів, одержить Грамоту Добродія Українських Журналістів.

Управа СУЖА вірить, що загал українського громадянства та Організації і цим разом прихильно відгукнуться на заклик зміцнити Фонд Українського Журналіста.

Пожертви просимо висилати на адресу скарбника СУЖА: Dr. R. Holiat, 5604 Fieldston Rd., Riverdale, N. Y. 10471.

З життя парафії св. Володимира і Ольги в Чикаго

Парафіяльний празник

Чикаго. (Н. Н.). — Цьогорічне храмове свято української католицької парафії Св. Володимира і Ольги в Чикаго відбулося 25-го липня у Ваза Парку, біля містечка Елджину. Присутніх було близько 900 до 1000 осіб. Соборну Святу Літургію служили: о. радник П. Джулинський, о. М. Бутринський та гість з Канади о. Ю. Ковальський. Диконував о. І. Кротець з Риму, який тепер працює в парафії св. Володимира і Ольги. До Служби співав мішаний церковний хор „Прометей", під орудою Р. Андрушка. Слово-привітання до парафіян виголосив з нагоди празника о. парох П. Джулинський, а головну проповідь про значення небесних покровителів парафії для парафіян і цілого народу сказав о. М. Бутринський.

Після спільного празникового обіду, відбулася врочиста світська частина празника. Промовцями були, ред. М. Денисюк, який говорив про завдання парафії, як частини Помісної Української Католицької Церкви. Він висловив ряд думок, що можуть бути програмовими для праці й розвитку багатьох наших парафій, які бажають розбудувати сильну Помісну Церкву. Фінансовий референт парафіяльної ради М. Трощук промовляв про будову нової церкви, з'ясував хід технічної підготови, а також представив стан збіркової акції. Ця частина закінчилася піснями, що їх під проводом о. Бутринського співали усі присутні.

Нова радіоавдиція в Чикаго

Українські радіопрограми в Чикаго збільшилися на ще одну цікаву й корисну станцію. Нею є авдиція парафії св. Володимира і Ольги, під керівництвом о. М. Бутринського. Програма почала передаватися в червні, під назвою — „Недільні дзвони" і вже скоро здобула собі популярність. В літні місяці вона передавалася в четверги від 7.30, а з початком вересня буде передаватися кожного четверга від 9-ої до 10-ої год., увечері на хвилях ФМ 105. В програмі, крім релігійної науки, є новинки і коментарі з церковного життя, місцеві оголошення та музика. Нова радіопрограма є найпотужнішою серед усіх українських радіостанцій і її можна чути в північній частині Іллиной, в південному Висконсин та північно-західній частині Індіяни, як також в південно-західньому Мичигені. У справах цієї радіопрограми, слід звертатися до канцелярії парафії: 2247 Вест Чикаго евню, Чикаго, 60622; телефон 235-9007.

Четвертий парафіяльний фестин

Парафіяльні фестини св. Володимира і Ольги належать завжди до успішних. Але цьогорічний перевищив рекорди попередніх. Зібралося понад 2 000 осіб, в тому дуже багато молоді. Крім парафіян, були гості з багатьох осередків з-поза Чикаго.

Службу Божу у Ваза Парку, біля Елджину (прибл. 50 миль від Чикаго), де й відбувся фестин, правив о. М. Бутринський. Він же виголосив проповідь. Інші священики сповідали вірних.

Після обіду, що його приготували сестриці із Сестрицтва Покрови Пресвятої Богородиці, відбулася громадська частина фестину, якою провадив інж. Ст. Голяш. Низку пісень проспівав дівочий хор „Черемшина", під диригентурою о. Бутринського, який заохотив до співу й численну публіку. Проспівано низку народних, сучасних та повстанських пісень.

Парафіяни зробили несподіванку своєму душпастиреві, о. Маріянові Бутринському, якого саме на ці дні припали уродини й ім'янини. Його привітав, о. парох П. Джулинський та керівник програми. Дівчата з хору вручили солензантові цінний дарунок — картину пензля мистця Л. Грицан — „Жнива на Україні".

Розвагова програма — різні виграші, для молоді перегони і спорт тривали до вечора. Біля вечора, також відбулася велика виграшка, яка сама дала 12 500 дол. прибутку. Справно працювали: кухня, каварня, гостинниця. Гості були вдоволені, перебувши чудовий недільний день серед природи та в приємній товариській атмосфері. Парафія придбала на будівельний фонд своєї нової церкви разом понад 20 тис. долярів. Для успіху цієї імпрези працювало понад 70 осіб, а організаційний комітет очолив С. Голяш.

Будова церкви розпічнеться в жовтні

Майже рік часу присвячено технічній підготові плянів, легальному оформленні майбутньої будови та збіркової акції. За півтора року збірка дала понад півмільйона долярів, з чого заплачено за площу та її очищення бл. 300 тисяч та 200 тисяч залишилося готівкою для початку будови.

Інж. Ярослав Корсунський з Міннеаполіс виготовив проєкт та його фірма докладно опрацювала всі технічні пляни. Зараз проєкти знаходяться на конкурсі будівельних фірм. До кінця вересня має бути вибраний загальний конструктор і з початком жовтня передбачено початок будівельних робіт. Церква матиме 800 місць, а також у підвалі велику залю та інші приміщення для ведення культурно-релігійної праці цієї рушійної парафії, яка нараховує вже понад тисячу родин.

Новий храм св. Володимира і Ольги має бути здвигнений у центрі української дільниці при головних артеріях міста Чикаго евню і вул. Овклей. Своїм стилем староукраїнської візантійської архітектури та імпозантним виглядом з п'ятьма банями новий храм нагадуватиме київські та чернігівські собори княжих часів. Церемонію копання ґрунту передбачено на неділю 10-го жовтня, що має стати великим святом всього українського Чикаго.

Студійна Конференція у 50-річчя Українського Вільного Університету

Ню Йорк (УПС) — В рамках відмічування 50-річчя існування та діяльности Українського Вільного Університету на терені ЗСА, в Ню Йорку буде влаштована в днях 22-24 жовтня 1971 р. студійна конференція (симпозіюм). Підготовкою цієї конференції займається окремий комітет під головуванням д-ра Петра Гоя. До комітету входять: д-р М. Боровик, д-р М. Сосновський та д-р Б. Футей.

Комітет зорганізував десять секцій, які відбуватимуть свої сесії паралельно, а крім того заплановано дві пленарні сесії, присвячені актуальним питанням українського життя в Україні та в діяспорі. Підготовка ведеться в таких секціях: економічна (голова д-р О. Бей), історично-географічна (голова д-р Ю. П. Кульчицький), мовна (голова д-р Б. Чопик), інженерна (голова інж. Р. Гавриляк), літературна (голова д-р Д. Штогрин), медична (голова д-р Т. Шегедин), політичних наук і права (голова д-р І. Гвозда), психологічна і педагогічна (голова д-р І. Головінський), соціологічна (голова мгр Рената М. Шаран-Олеарчик), бібліографічна (голова д-р О. Соколишин). У підготовці студійної конференції співпрацюють з організаційним комітетом Українське Лікарське Товариство Північної Америки (репрезентує д-р Тарас Шегедин), Товариство Українських Інженерів Америки (репрезентує інж. Роман Гавриляк) та Товариство Українських Бібліотекарів Америки (репрезентує д-р Олександер Соколишин).

Конференція відбудеться у приміщеннях Українського Інституту Америки. Наукові доповіді на конференції будуть відтак опубліковані у спеціяльному збірнику, присвяченому УВУ. Всіх заінтересованих цією студійною конференцією просимо звертатися на адресу секретаря Комітету, д-ра В. Лучкова:

V. Luchkiw, Rockland Community College, Suffern, N.Y. 10901, тел.: (914) 356-4449.

ВНУТРІ 3-ГО РАЙХУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ну відвагу сказати, що війна програна. І коли Гітлер, наслідуючи Сталіна, хотів знищити перед наступаючим ворогом кожну п'ядь німецької землі, Шпер своїми зв'язками та авторитетом, які він здобув між німецькими промисловцями, керманичами німецької армії та деякими ґавляйтерами, зумів майже на 90% запобігти чи сторпедувати його доручення.

Українців, так, як усіх слов'ян, Гітлер вважав за гіршого сорту людей, яких можна було використовувати тільки для фізичної праці. Україна, як така, виступає в спогадах Шпера також лише епізодично, прибрана в мрячний серпанок воєнного спустошення та робочої фабричної сили.

Шпер зустрічається з Україною перший раз віч-на-віч в Дніпропетровську в 1942 р., куди він прибуває безпосередньо перед своєю номінацією на міністра озброєння в справі відбудови зруйнованих залізничних шляхів. Перелітаючи понад Україною в бомбовику Гайнкеля, він бачить тільки понурі білі плями степів, зруйновані колгоспи та спалені залізничі стації і житлові будинки, над якими зависла смертельна мовчанка. Цю нестерпну до болю мовчанку він відчуває внутрі свого бомбовика.

В Дніпропетровську Шпер застає справжню пустелю, над якою котить безперервна заметіль, що вкриває незабаром летунський майдан снігом по пояс. Завербовані українські робітники починають відгортати сніг. Нежданно його оточує група робітників, що починають до нього приглядатися, щось наввипередки говорити. Нарешті один із них підіймає грудку снігу і починає натирати його обличчя. Шпер щойно тоді зрозумів небезпеку відмороження. Другий робітник витягає зі свого вбрання, що нагадувало радше брудну ганчірку, сніжнобілу хустину і подає Шперові, щоб обтер нею своє обличчя.

Ця сцена пригадалася Шперові, коли він сидів у в'язниці в Шпандав, і він зрозумів, що існує людська доброта, яка є сильнішою за расову ненависть.

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в неділю, 12-го вересня 1971 року упокоїлася в Бозі на 78-му році життя, заосмотрена Найсвятішими Тайнами,

наша Найдорожча МАМА, СЕСТРА й БАБЦЯ

бл. п.

ЯРОСЛАВА ІВАХІВ з БЕРЕЗИНСЬКИХ

ПОХОРОН відбувся у середу, 15-го вересня 1971 р. на цвинтарі Монт Олівет в Дітройті, Мічиґен.

У глибокому смутку:

доньки: ОЛЯ, МАРІЙКА і НЕОНІЛЯ з мужами і дітьми
брат — ЮРІЙ з дружиною і дітьми
сестра — ЛІНА з мужем і дітьми
Ближча і дальша Родина на Рідних Землях, в Канаді і ЗСА

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в четвер, 16-го вересня 1971 р. по довгій недузі, упокоївся в Бозі на 81-му році життя, заосмотрений Найсвятішими Тайнами

наш Найдорожчий БАТЬКО, ДІДУСЬ і БРАТ

бл. п.

о. ВАСИЛЬ СОЛОВІЙ

крилошанин Львівської Консисторії,
народжений в Залісцях, пов. Бібрка, Україна,
б. парох с. Пуків, пов. Рогатин, у переселенчому таборі Ерлянґену та Мюнхену, Німеччина і Куртіс Бею — Балтімор, Мд.

ПАНАХИДА відбудеться в понеділок, 20-го вересня 1971 р. в похоронному заведенні М. Насевича при вул. Френклін і Брави у Філядельфії, Па. о год. 6-ій веч. Після Панахиди Тлінні Останки будуть перенесені до українського католицького собору Непорочного Зачаття Преч. Діви Марії при вул. Френклін у Філядельфії, Па., де о год. 7:30 веч. буде відправлений ПАРАСТАС і частина похоронів.

ПОХОРОННІ БОГОСЛУЖЕННЯ відбудуться у вівторок, 21-го вересня 1971 р. о год. 9-ій ранку, а опісля Тлінні Останки будуть перевезені на цвинтар на Факс Чейс у Філядельфії, Па.

Горем прибиті:

діти: ОРЕСТ з Родиною
ОЛІМПІЯ
АЛЕКСАНДЕР з дружиною ЗЕНЕЮ
МАРІЯ з мужем ВОЛОДИМИРОМ
ТЕРЕНЯ з мужем ДОРКОМ

внуки: ЮРІЙ
МАРИНОЧКА
БОРИС з дружиною СУЗАННОЮ
МАРІЯ з мужем ЯРОСЛАВОМ
АРЕТА
ІРЕНА з мужем ЯРКОМ
АЛЕКСАНДЕР
ХРИСТЯ з мужем ОРЕСТОМ
ОЛЕНКА, СОФІЙКА, НЕСТОР і НАТАЛОЧКА

брат — мґр МИРОН

Ближча і дальша Родина в Америці і на Рідних Землях

„БОРИСЬ І ДОБИВАЙСЯ БАТЬКІВЩИНИ"

Під цим кличем, відбувся ц. р. в днях 4, 5 і 6-го вересня Двадцятий Всеамериканський Маніфестаційний Здвиг СУМА на Оселі в Елленвіл, Н. Й.—для північно-східних стейтів, та на Оселі СУМА „Київ" біля Дітройту—для середньо-західних стейтів. В цих двох імпрезах взяло участь 40 Осередків і Відділів Юнацтва, від яких прибуло понад 3 тисячі членства в однострях (Юнацтва, Дружинників і Сеньйорів) та біля 15 тисяч громадян.

Цими святкуваннями Спілка Української Молоді Америки відзначила великі роковини, що припадають в цьому році, а саме: 100-ліття від народження великої української поетеси Лесі Українки, 30-ліття проголошення Української Державности—30 червня 1941 р. й 25-ліття відновлення Спілки Української Молоді (СУМ) на чужині.

Здвигом на Оселі СУМА в Елленвіл проводила Команда, в складі: М. Шміґель—командант, З. Галькович—обозний, О. Гірняк—писар, К. Василик—керівник мистецької програми, М. Климко і Т. Мельник—фінансові, Я. Петрик—керівник спорту, С. Данів і О. Дашко—вступи і порядкова служба, В. Левенець—керівник преси, В. Лавро і М. Феркуняк кватирмайстри, В. Костик і М. Голубець—господарчі, М. Кузьо—технічний керівник, Ф. Луцишин—декорації та С. Кіра і Б. Коваль—члени команди. Їхнім завданням було підготовити та перевести цю многолюдну імпрезу, з чого вив'язались взірцево.

Перший день Здвигу

Програма Здвигу почалась офіційно в суботу 4 вересня в годині 12-ій, після попередньої реєстрації та розміщення учасників в таборах—юнацтво, а старші під шатрами на полянах чи гайках цієї прекрасної Оселі у підніжжі Кетскильських гір, що неодному із старших нагадують терени нашого мальовничого Підкарпаття.

На відкриття Здвигу, точно в годині 12-ій-на святкову площу перед па'ятниками Героїв вмаршували колони сумівців і сумівок. Похід очолювали Команда Здвигу, члени ГУ СУМА, а відтак відділ прапороносців, за якими слідували сформовані колони: Сеньйорів, Дружинників, Старшого Юнацтва та вкінці Молодшого Юнацтва. Після ефективної церемонії звітів, вивішення національних прапорів і відспівання національних гимнів, відчитання святочного наказу і порядку Здвигу, Командант М. Шміґель святочним словом, в якому з'ясував цілі і завдання Здвигу, проголосив відкриття Здвигу.

Спортова частина Здвигу

Після відкриття, розпочалась спортова частина Здвигу. До змагань у відбиванці приступили такі команди: Старші Юначки Осередку Ню Йорк, Осередку Гартфорд і Пассейку. Старші Юнаки Осередків: дві з Ню Йорку, дві з Йонкерсу та по одній з Ню Гейвену, Балтімору, Нюарку, і Ютики. Та три дружини Дружинників із Бостону, Ню Йорку і Філядельфії. Змагання відбувалися системою кожний з кожним, що зайняло ціле пополудне й у висліді цих розгравок встановлено такі місця: Юначки: Пассейк—1-ше Гартфорд—2-ге Ню Йорк—3-тє. Юнаки: Ютика—1-ше Нюарк—2-ге Ню Йорк—3-тє.

Спортові змагання продовжувались в неділю по полудні, розігрaми Дружин Дружинників, і після завзятого змагу та при численних глядачах перемогу здобули Дружинники з Бостону, Ню Йорку і Філядельфії не вспіли закінчити змагу за 2-ге і 3-тє місце. Всі три дружини показали високий рівень гри, так що всі вони можуть ставати до змагу із професійними командами.

Найбільшою атракцією для любителів спорту були змагання копаного м'яча між дружинами УСТ „Чорноморська Січ" та УСК „Крилаті" О-дку СУМА в Йонкерсі. Це справді були відплатні товариські змагання між цими спортовими Клюбами, яких господарем були „Крилаті". Перемогли „Крилатих" „Січовики" у відношенні воріт 1-4 після завзятої, але гарної і чистої гри. Глядачі спостерігали ці змагання з великим вдоволенням, тим більше, що змагалися дві виключно українські дружини, що згуртували біля себе багато молоді і прихильників та перед якими стелиться світле майбутнє. Вони рівночасно ширять добре ім'я України серед чужинців. Змаганнями проводив, кол. відомий змагун—Мирослав Шміґель. Передзмагання розіграли дві дружини Юнаків, а саме „Крилаті" з Йонкерсу та „Тигри" з Трентону. Перемогу здобули „Крилаті", з чого раділи керівники „Крилатих", бо вже відтепер слід їм подумати про поповнення своєї стаpшої дружини.

Концертова частина

Згідно з програмою, в часі Здвигу відбулося два окремі концерти сумівських мистецьких одиниць. І так, в суботу вечером в годині 8:30 розпочався концерт присвячений Лесі Українці і Василеві СCтефаникові, з нагоди 100-річчя їх народин. В програмі виступив 120-особовий хор Вишкільного Табору для Впорядників і Виховників, що тривав три тижні напередодні Здвигу, під керівництвом маестра-дириґента Михайла Длябоги. Тисячні маси глядачів, які виповнили майже цілу площу перед трибуною у стіп пам'ятників Героям, були зачаровані мистецьким виконанням цих мелодійних, але подекуди складних композицій наших клясиків, тим більше що їх виконували молоденькі юнаки і юначки у віці від 14 до18 років в такому численному складі. Сходячи, гордо із сцени, учасники хору були нагороджені безперервними гучними оплесками, а особливо їхній молодий і енергійний дириґент—інструктор маестро Михайло Длябога та його помічниця акомпаніяторка Ляриса Садівська з Ню Гейвену, яка акомпаньювала хорові.

З черги, в програмі виступив танцювальний Ансамбль Осередку СУМА з Ню Йорку „Верховинці", під керівництвом Олега Ґензи, викликавши бурі оплесків глядачів.

Після цього, виступив танцювальний гурток Осередку ім. В. Біласа з Бостону, виконуючи різні народні танки. Гуртком провадить, молодий, енергійний інструктор Іван Барицький, який доложив усіх зусиль, щоб цей ансамбль поставити на відповідному мистецькому рівні.

Дівочий хор Осередку СУМА в Ню Йорку „Жайворонки", під керівництвом інж. Романа Степаняка, в своїх стилізованих народних строях, виконав чотири пісні. Фортепіяновий супровід—Тараса Левицького. Гарно голосово вирівняний дівочий хор, сольові партії виконували: Марта Степаняк-Кокольська-сопрано та Ірка Куца—альт.

З мистецьким словом, виступив відомий актор української сцени, маестро Євген Курило, рецитуючи—„Сини" Василя Стефаника.

Закінчили концерт танцювальний ансамбль „Верховинці" з Ню Йорку, який виконав український народний танок „Гопак". Хоч вже була пізня година ночі, глядачі концерту довго адержувались на площі, ділячись своїми враженнями з концерту з своїми друзями і знайомими.

Другий день Здвигу

Другий день Здвигу розпочався Богослуженнями, що їх відправили: о. Іван Мак для українців католиків та о. Володимир Базилевський для українців православних. Богослужби відправились в намірені української молоді на чужині і в Україні. Обидва отці виголосили відповідні до нагоди проповіді.

Після Богослужень, почалась маніфестаційна частина Здвигу. На святкову площу, увійшли наново колони сумівців, цим разом сформовані за Осередками із своїми проводами на чолі й уставились перед трибуною, на якій засіла почесна президія зложена з представників центральних українських організацій.

Маніфестаційну частину, відкрив М. Шміґель—Командант Здвигу, вітаючи присутніх гостей. Перебравши, звіт від обозного З. Гальковича, зголосив учасників голові ГУ СУМА—мгр Е. Гановському, який відтак виголосив коротке святочне слово. Звертаючись, до сумівської молоді, в кінці свого слова Гановський сказав: „Борись і добивайся батьківщини для всіх нас сумівців—це не тільки поетична фраза, а наказ сумління по відношені до нашої Батьківщини - України".

В продовженню святочного слова, відбулось врочисте зложення вінка всім тим, „що власним чином крови і праці, гарячого патріотизму, і виконання обов'язку, уміння—для одних слухатися, а других наказувати, а обом і разом коритися вищим наказам нації, творити нову добу в історії України; тим, що спільним чином свого життя створили найкращу легенду нації, легенду боротьби її за своє право жити вільною і державно-незалежно - ю". Ці слова відрецитував, маестро Е. Курило, коли всі учасники Здвигу однохвилинною мовчанкою та похиленням прапорів віддали честь героям України. Слідував монтаж, який приготовили Р. Мірчук, Лев Іваськів, маестро Е Курило і інж. Р. Степаняк, де перші три коротко переповідали події, які цього року відмічує українське суспільство, на тлі співу хору „Жайворонки", під дир. Р. Степаняка. Цей монтаж—мело рецитація викликала в присутніх глибоке враження.

Усні привіти зложили: від ОУВФ і Проводу ОУН—д-р С. Галамай, а від УККА—мґр І. Базарко. Відтак відчитано численні привіти, які наспіли на Здвиг—в цьому і привіт від Верховного Архиєпископа Кард. Й. Сліпого з Риму.

Виступом таборового хору під керівництвом маестра М. Длябоги, та дефілядою закінчено маніфестаційну частину Здвигу.

Закінчення Вишкільного Табору

Окремою точкою Здвигу було закриття Вишкільного Табору для Впорядників і Виховників, який тривав 3 тижні на цій Оселі. В годині 7-ій по полудні на збіркову площу вмашерувало 140 Юнаків і Юначок, які відбували тритижневий вишкіл. З ними працювали три тижні такі інструктори: проф. З. Саган, д-р П. Мірчук, д-р Д. Штогрин, проф. С. Демчишин, ред В. Левенець, мґр М. Длябога, проф. д-р М. Богатюк, проф. Мотря Богатюк, проф. Р. Драган і мгр Е. Гановський—який виконував функцію головного Виховника. Крім цього з окремими доповідями приїзджали до табору: ред. Д. Чайковський, голова ГВР д-р В Омельченко від УВАН, проф. Стецюк від НТШ, Іван Керницький (Ікер)—письменник, сенатор Павло Юзик з Канади, мистець Слава Ґеруляк, поет Богдан Бойчук, о. д-р Ґавліч і протоігумен о. д-р Пащак, і о. В. Базилевський. В присутності інструкторів і Команди роздано кожному з учасників свідоцтва, які на основі вислідів іспитів закваліфікували їх на Впорядників чи Виховників Юнацтва СУМА. Молитвою „Боже Великий" закрито табір. Після цього відбувались зворушливі сцени прощання учасників табору з Командою, по відбутті тритижневого дружнього співжиття і праці у вишкільному таборі.

Пописовий Концерт

Програма Здвигу закінчилась після другого концерту, що відбувся в неділю у вечірніх годинах. В програмі цього концерту, виступали наступні мистецькі сумівські одиниці: Струнна оркестра Осередку в Пассейку, яка виконала: Марш, в'язанку українських нар. мелодій та монтаж з нагоди 30-ліття Акту проголошення Української Державности. Танцювальний гурток, під кер. Вол. Юрчинюка виконав народні танки. Танцювальна група Осередку СУМА в Йонкерсі під кер. В. Уздейчука виконала теж кілька танків. Відділ Юнацтва СУМА у Феніксвіл зарепрезентував себе струнною оркестрою, яка під керівництвом Ольги Нагаєвської відіграла три в'язанки українських народніх пісень. Цей пописовий концерт закінчено виступом танкової групи Осередку СУМА в Гартфорді, під кер. Наді Кравець. Мистецьку частину Здвигу, закрив К. Василик, підкреслюючи важливість українського народного мистецтва у виховній праці нашої молоді на чужині. К. Василик проводив також програмою першого Концерту, що відбувся вечором в суботу.

Напричуд гарна погода, мальовничий гірський терен Оселі, тисячі народу, де перебувала молодь, різноманітна, але змістовна програма цьогорічного Здвигу, організованість сумівської молоді, віддана і жертвенна праця Команди все створювало святочний настрій цієї успішної і многолюдної імпрези, яка напевно надовго закарбується в пам'яті всіх тих, що були її учасниками.

(Е.Г.)

Чіле знаціоналізує американську власність

Сантіяго. — Лівий уряд в Чіле повідомив Інтернаціональну Телефонічну і Телеграфічну Корпорацію в ЗСА що він провадить підготову до націоналізації „Чілійської телефонічної компанії", яка є власністю Корпорації. Названа Корпорація вклала в ту компанію 153 мільйони долярів, з яких дві третини є загарантовані американською урядовою агенцією „Заморською приватною корпорацією вкладів". Чілійський президент - марксист д-р Алленде сказав представникам американської Корпорації, що їхня власність буде знаціоналізована „з огляду на національну безпеку". Тепер Корпорація провадить з чілійським урядом переговори відносно рекомпенсацій за втрачене майно і капітал, бажаючи продати 70 відсотків своїх інтересів. Вислідів тих переговорів покищо не видко. Крім телефонічної мережі, американська Інтернаціональна Телефонічна і Телеграфічна Корпорація має ще в Чіле два готелі, фабрику для телефонічного обладнання та інші менші підприємства.

З Чіле повідомлено, що президент - марксист д-р Алленде наказав також закрити всі бюра американської пресової агенції „ЮПІ" — „Юнайтед Пресс Інтернешенел".

Домагаються закону про пам'ятники

Київ.— „На Україні щороку встановлюється сотні монументів. Ось чому можна говорити про „індустрію монументів", подала „Культура і Життя" від 5 вересня. Виробничі майстерні для праці й відливу скульптур і пам'ятників працюють у Києві, Львові, Харкові, Одесі, Донецьку. Газета зазначила, що „ніякі об'єктивні обставини не виправдують браку, тим більше—ідеологічного". Так зв. Художню Раду яка наглядає над запроєктованими скульптурами і монументами, „посилили" новими людьми, щоб не виходили „ідеологічні браки". „Робота в Раді нелегка, вона забирає багато часу, ще більше—нервів". У статті „Індустрія монументів" говориться про потребу нового закону: „Законом повинен стати підпис авторів на кожному творі. І авторів, і замовника пам'ятника—на їх славу, коли пам'ятник яскраво-пристрасний твір мистецтва, на їх ганьбу, коли це безсоромна халтура". Художня Рада дбає в першу чергу про „ідеологічну витримку" монументів і пам'ятників.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АНДРІЙ ФЕДОРЧУК, довголітній член Т-ва ім. Т. Шевченка Відд. 441 в Тандербей, помер 15-го травня 1971 р. на 71-ому році життя. Покійний народився в Борщові, Україна, а членом УНСоюзу став в 1950 році. Залишив у смутку сина Михайла в Україні і брата Івана у Вінніпеґу. Похорон відбувся 17-го травня 1971 р. на цвинтарі Риверсайд в Тандербей, Онтаріо, Канада.
Вічна Йому Пам'ять!
Д. Заневич, секр.

МАРІЯ ОЛЯЧ, довголітня членка Т-ва ім. Ів. Франка, Відд. 74, померла 6-го червня 1971 р. на 70-му році життя. Покійна народилася в Дрогобичі, Україна, а членкою УНСоюзу стала в 1919 році. Залишила в смутку синів Івана, Едварда та Ричарда, дочок Стелу, Анну, Джюн і Каролину, братів Йосипа і Василя в Польщі та семеро внуків. Похорон відбувся 9 червня 1971 року на Ґрінвуд Семетері в Ню Кестл, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Катерина Ярема, секр.

ДМИТРО ГНИЛИШИН, довголітній член Т-ва св. Йосафата, Відд. 217 в Рочестері, помер 7 червня 1971 р. на 81 році життя. Покійний народився 1890 року в Україні, а членом УНСоюзу став в 1918 році. Залишив у смутку дружину Софію, сина Михайла, дочку Анну, семеро внуків і шість правнуків. Похорон відбувся 10-го червня 1971 р. на цвинтарі Голі Сепалкер в Рочестері, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Т. Кубарич, секр.

ВАСИЛЬ ПИНЯНСЬКИЙ, довголітній член 345-го Відділу в Міннеаполісі, Мін., помер 16-го червня 1971 р. на 65-му році життя. Покійний народився у Самбірщині, а членом УНСоюзу став в 1959-му році. Залишив у смутку дружину, дітей і внуків в Україні. Похований на „Гетсеман Семетері' у Міннеаполіс, Мін.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ІВАН КОТИС, член Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 42 в Пассейку, Н.Дж., помер 20 червня 1971 р. на 62-ому році життя. Покійний народився 1909 року в Україні, а членом УНСоюзу став в 1964 р. Залишив у смутку — дружину Юстину, синів Василя, Петра, Стефана та Михайла, невістку Євгенію та двоє внуків. Похоронений на цвинтарі св. Михайла в Лодай, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Головачук, секр.

АННА ХАС, довголітня членка Т-ва Запорозька Січ, Відд. 385 в Міннеаполіс, Мін., померла 24 червня 1971 р. на 84-ому році життя. Покійна народилася в с. Бутини в Україні, а членкою УНСоюзу стала в 1915 році. Залишила у смутку дочку Ольгу і сина Володимира. Похорон відбувся 25 червня 1971 р. на цвинтарі св. Марії в Міннеаполіс, Мінн.
Вічна Їй Пам'ять!
Ярослав Карпик, секр.

ІВАН СЕНІВ, довголітній член Відділу 304 в Боффало, Н.Й., помер 25 червня 1971 р. на 49-ому році життя внаслідок автомобільного випадку. Покійний народився 7 липня 1921 року в Україні, а членом УНСоюзу став в 1952 році. Залишив у смутку дружину Дарію, доньку Ірину, сина Володимира з дружиною і двох внуків, батька, матір і брата Мирослава з родиною. Похорон відбувся 29 червня 1971 р. на цвинтарі Маунт Олівет в Кенмор, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Марія І. Гнатик, заст. секр.

МАГДАЛИНА МЕТИК, довголітня членка Відд. 263, Т-ва Запорозька Січ у Фултоні, Н.Й., померла 29 червня 1971 року на 84-ому році життя. Покійна народилася в Україні, а членкою УНСоюзу стала в 1922 році. Залишила у смутку дочок Стелу і Джін. Похована на цвинтарі св. Марії у Фултоні, Н.Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Петро Сумик, секр.

ВІКТОР ПИЛИПЕНКО, член Відділу 257 в Лос Анджелес, Кал., помер 29 червня 1971 року на 75-ому році життя. Покійний народився в Україні, брав участь у Визвольних Змаганнях як сотник Української Армії. Залишив у смутку дружину Антоніну та племінника Віталія Нетесу-Пилипенка. Похорон відбувся при численній участі громадянства.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ДЖЕРЗІ СИТІ й ОКОЛИЦЯ!
В п'ятницю, 24-го вересня 1971 року
в год. 7-ій веч.
в приміщенні
Українського Народного Дому
при Fleet & Oakland Ave., Jersey City, N.J.
— відбудуться —
РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНС
НАДГУДСОНСЬКОЇ ОКРУГИ
в яких повинні взяти участь члени Окружної Управи та Урядовці і конвенційні Делеґати наступних Відділів:
з Джерзі Сиrі: 25, 70, 170, 171, 196, 270 275, 286 і 287; з Байон: 213 і 281.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Звіт з діяльности Окружної Управи;
2. Дискусія;
3. Вибір нової Окружної Управи й Контрольної Комісії,
4. Обговорення пляну праці на майбутнє;
5. Різне.

ЗА УПРАВУ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ:
Мирон Сірий, голова Дмитро Дидик, секр.

Секретарі й Організатори! Використайте осінню кампанію УНСоюзу для здобуття великих бонусів за число нових членів і суму їх забезпечення.
Секретарі й Організатори: придбавши 25 членів Ви зможете перебути тиждень на Союзівці без оплати. За 50 членів — два тижні!

ТАРЗАН, Ч. 6624. Почалася нова небезпечна місія Тарзана

Розпочалася нова, дуже небезпечна пригода Тарзана...

Зобов'язано Чулю, щоб він затямив собі різні інструкції, які стосуються різних надзвичайних можливостей, що їх можемо передбачити.

Він думає, що знає, хто є напасниками, але мусимо знайти докази!

Мужчини, які хочуть тільки відрізати руки інших мужчин і хлопців, мусять мати, генерале Їтсе, причини таких своїх задумів... інші, як тільки жорстокість!

Коли ти і Чулю знайдете докази на тотожність напасників, то будемо швидко діяти!

Ця місія небезпечніша, аніж думає генерал, Тарзане! Я щасливий, що йду туди з тобою, а не з кимсь, хто міг би злякатися!